Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Philosophia Aristotelica-Thomistica - Cod. Ettenheim-Münster 226

Endel, Roman
Majer, Ferdinand

[s.l.], 1731-1732

Articulus 2us

urn:nbn:de:bsz:31-120354

Visual Library

hac tamen figura contra neotericos a plerisque conditur ut multis visa utpote contra naturale transposita, itaque extrinsece et accidentaliter tantum distat, naturale enim ordine est [illegible] nullus homo est lapis, ergo nullus lapis est homo; ergo nullus [illegible] lapis. Hic syllogismus in celarent; si vero inferas ergo nullus lapis est [illegible] est syllogismus indirectus pertinens ad celantes. Si tandem ulterius [illegible] hanc figuram galeni in tantum esse novam et distinctam figuram in quantum petit majus extremum praedicari in [illegible] extremo in conclusione ergo omne [illegible] est animal est sensibile, ergo omne [illegible] est sensibile ubi sensibile praedicatur [illegible] et tamen [illegible] utpote in prima propositione est majus extremum sensibilis utpote in minore propositione est majus extremum

Respondeo enim negando, quod talis modo praedicari minus extremum de [illegible] in conclusione [illegible] ad maiorem propositionem tantum attendi debet ordo ut significat majus extremum, sed quomodo sit, tantum in praxi [illegible] majus; et quod sit tantum et id [illegible] majus extremum sensibile quod licet in minore propositione [illegible] maius; et hoc licet in nostra propositione est majus extremum et [illegible] praedicatur majus extremum de maiori extremo; sed vicissim; aut positio [illegible] concessio quod ita se habeat, ubi diversi gradus, [illegible] tamen ideo poterit esse nova figura quae petit majus extremum praedicari de minore. Cum enim ita petit, ut non repugnat maius extremum praedicari de minori; et tunc non erit nova figura sed tantum modus indirectus, in quibus [illegible] minus extremum praedicatur [illegible] constabit ex paralipton celantes, dabitis, fapesmo, frisesomorum. aut repugnat figurae galeni quod majus extremum praedicari de minori et non erit figura quarta ratio est eadem: idem ut syllogismi indirecte concludentes in 5 pluribus modis [illegible] boni quod conclusio indirecta, quorum sit fieri directa; quod si in figura galeni syllogismus conclusio non potest fieri directa, syllogismus erit bonus [illegible] nec figura, [illegible]

aut per impossibile.

Colliges [illegible] syllogismum in hac galeni figura confectum posse ad quandam modum primae figurae pertinere sola transpositione [illegible] aut si non potest [illegible] non bene concludere ex defectu alicujus regulae; ad quandam [illegible] [illegible] pertineat habebis post factam transpositionem ex [illegible] et [illegible] quae [illegible] ut clariora fiant. [illegible]

Articulus 2us
De
Modis Syllogismorum.

Praemonitus à modo ac discursu priori c(irc)a nota(m) q(uaestione)m et q(uaes)t(io)ne, dict q(uo)d dantu(r) modi q(ui) dantur ... alius statys alia qbq una ... in alia variar ... ac formari ... in ea nostra quoties, fieri possit, plures dantur modi syllogismi ... ex q(ui)bus ... plures utiles q(ua)m ... soleo cum ... dicuntur inutiles q(uod) sit ... ad bene ... qui ... in ... ex ... deducendi regulis ... generalibus syllogismi q(uae) ... quavis figura ... hi modi ... dissentiendo ... longius ... morando ... modi ab ... in hoc discurrendo, q(uod) ... servent regulas syllogismi ... legitime, inutiles ... regulas ... sit opt(imus) ... Num: 219 us.

... modi directi et indirecti ... sint utiles plus ... dantur q(ua)m ... sequentibus versibus comprehensi: Num: 220 us.

Barbara, Celarent, Darij, Ferio, Baralipton,
Celantes, dabitis, Fapesmo, Frisesomorum,
Cesare, Camestres, Festino, Baroco, darapti,
Felapton, disamis, datisi, bocardo, ferison.

Ad quorum ... notari debet q(uod) ... modi pertinent ad 1(am) figuram et eorum ... sunt directi ... indirecti; in his ... maius extremum debet subjici et minus extremum de ... in ... maius extremum ... in hi(s) modi ... ut postea ... aliis ... etiam 2(a) et 3(a) figura sunt ... et reduci debent ad ... quorum ... 3(us) vers(us) ad 2(am), ... ad 3(am) figuram pertinent.

2° notari debent in his versibus ... vocales cuiuslibet vocabuli ... designat ... et ... debeat esse ... 2(a) ... 3(a) ... ... superius ... A designat ... debere esse affirma ... universalem. E universalem negativam. I particularem affirmativam. O particularem negativam. Caetera syllabae metri causa sunt apposita, ex quibus ... singuli ... facile exempla ... maiori ... claritate cuiusvis figurae et modi exempla ferio.

Quatuor modi directi 1mæ figuræ

Bar. oē aāl ē vivens
ba atqui oīs hō ē aāl
ra Ergo oīs hō ē vivens

Ce. nullū aāl ē lapis
la. omnis hō ē aāl
rent. gō nullg hō ē lapis

Da. oē aāl ē vivens
ri. quodā Asstaā ē aāl
i. gō quodā Asstaā ē vivens.

Fe. nullū aāl ē lapis
ri. quodā Asstaā ē aāl
o. gō quodā Asstaā n ē lapis.

Quinque modi indirecti 1mi figuræ

Ba. oē aāl ē vivens
ra. oīs hō ē aāl
lip. gō quodā vivens ē hō

Ce. nullū aāl ē lapis
lan. oīs aāl ē hō
tes. gō nullg lapis ē hō

Da. oē aāl ē vivens
bi. quodā Asstaā ē aāl
tis. gō quodā vivens ē Asstaā

Fa. oē aāl ē Asstaā
pes nullg lapis ē aāl
mo gō quodā Asstaā n ē lapis

Fri. quodā aāl ē Asstaā
se nullg lapis ē aāl
son gō aliq aāl n ē lapis

Quatuor modi 2di figuræ

Ce nullus lapis ē aāl
sa. oīs hō ē aāl
re gō nullg hō ē lapis.

Ca. oē aāl ē vivens
mes. nullg lapis ē vivens
tres gō nullg lapis ē aāl

Fes. nullū aāl ē lapis
ti quodā Asstaā ē lapis
no gō quodā Asstaā n ē aāl

Ba oē aāl ē vivens
ro quodā Asstaā n ē vivens
co gō quodā Asstaā n ē aāl

Sex modi 3tii figuræ

Da oē aāl ē Asstaā
rap. oē aāl ē vivens
ti. gō quodā vivens ē Asstaā

Fel. nullū aāl ē lapis
lap. oē aāl ē Asstaā
ton. gō quodā Asstaā n ē lapis

Di. quodā aāl ē vivens
sa. oē aāl ē Asstaā
mis. gō quodā Asstaā ē vivens

Da oē aāl ē sensitivum
ti quodā aāl ē Asstaā
si gō quodā Asstaā ē sensitivum

Bo quodā vivens n ē aāl
car oē vivens ē Asstaā
do gō quodā Asstaā n ē aāl

Fe. nullū aāl ē lapis
ri. aliq aāl ē ens
son gō quodā ens n ē lapis.

Advertendum ẽ 1.º qd pfati modi 19 ẽ liati, in qbus ij duntaxat sunt utiliter inferunt, qui inferri pt. Dantur em alij modi ī potiq figuris qui bene inferunt, ñ ã sunt, qbus ex premissis inferri deberent, eq si ...ius loco Barbara syllmus in barbar dicendo omnis hõ ẽ aal, õe aal ẽ hõ: ad aliq vivale ẽ aal. loco qd õe vivale ẽ aal, aut loco celantes in celanto hoc modo nullq hõ ẽ lapis, õe visibile ẽ hõ: qd aliqs lapis ñ ẽ visibilis. loco qd nullq lapis ẽ visibilis, qui et similes sylmi fiebant ad illos, in qbs 2ª exigeo premissa inferri debuit. Igitur barbari ad barbara: celanto ad celantes. Num 221 n.

Advertendum 2º ex non alati loco utilis affirmã aut ngtiva bene pot inferri ptlar, cum hac conclusio in illa, ... si illa vera sit, sit et hac ... vera: ... loco ptlaris inferri pt unlis, cum talis ngtiva in psalis; exempla habentur in Darapti et Felapton in ... modo, õe aal ẽ sensibile, õe aal ẽ substã: qd aliqua substã ẽ sensibilis qd õn substã ẽ sensibilis cum detur substã quæ ñ sit sensibilis, ... nullum aal ẽ lapis, õe aal ẽ substã: qd aliqua substã ñ ẽ lapis, neqo valet: qd nulla substã ẽ lapis. Num 222 n.

Advertendum 3º. licet solum in 1ª figura sint positi modi indirecti, et modi aliarum figurarum ... 2ª et 3ª ... sola se ... directe concludere, possunt tamen et hi indirecte concludere, qd ... glusio ... uncta rglas conversionis sub ... cum ... ptlaris ... neqs simpliciter neque per accidens ... ferio, festino baroco, pnardo, fesapo, felapton quæ ... glusio ptlaris ngtiva ... indirecte concludere bene vero alij hic excepti ... in exemplis ... figurarum et modorum ... potest si probaverit ... cum priti modi indirecte concludere ... ordinem hic ... distributum in premissis ... manifesta contra rglas sylmi ... videbimus ... considerranti patebit. Num 223 n.

Advertendum 4º si modi directe concludentes inutiles, etiam concludent indirecte aut inutiles, sylmi em in modis indirectis ... magis utiles ... revocari ad directos, si qd directi sint inutiles, ... ad eos revocabuntur, ... utiles. ... bene. ... ex sylmis et modis ... directe concludente ... vera glusio si fiat indirecta ... aliqua substã ẽ hõ. aliqs lapis ñ ẽ hõ: qd aliqs lapis ñ ẽ substã Num 224 n.

esse gluod falsa inverte qd aliqui Adfirmasiljd de arbore etiā ē Syni esse glud verā ī modo indirecto; notantes dī, Sigqi glud verā ū fieri hr modo utile; cum contra Num: priord talis gratsio iptr pblis rgtus ū fit possibilis, et adhuc maneant vera prop: pteri utlitati modo directo; ex meis ptlibg ā utilibus nil sqt. Sed oīdy ut directy erit mutlis: hūt case mea fit vera.

Num: 20um Sedgo ē pic subsistere ilord sententia; qui dicunt illā diversa distiō mediis termi ud extremis in figurā galeni, ī qdd afstituere nova figura sive vero novo modo supra illos, jg nam contrariē ſunt: nam distiō illa 2ua ē pdri et ikti ū fit tenecat ex parte modiſeo figura qd fi ū afstituit diversa figura ā 3 aliis multo mag novo modo afstituet. 2o modg habet ex diversa distiō ptri et gtri tū qd habeat in figurā galeni aq ac in aliis eadē gtas et qtas fiut inaalter fūt inverti. [illegible] ermne ipsā hīe modi

Num 21um Adtenduetio, oīs modi alios inter ſe hīe differi acceptis baralipton celantes, dabitis: qui ā hīi modis directis barbara: celarent darii in rīs iuidtter et hīe entrinsecā differant: rāo jus ē: qd modi rectus fit, distiō prior 2us gta et gte: ita qd in oibg modis hoc distiō altera fuit. Iecd modi distqts inter ſe rectos. rāo 2o ē, qd in gtatis 3 modis indirectis, de ſe proba et deberet inferri glus directa sit cū eādē pmisse ita ut medium pteri eadē modo dispositum, gre ud fiut cop glus; et in directis et indirectis aequaliter ſe habeant: atr de ſe ſeqis deberet eadē glus, glus ā ē pars dextas Syllm mudā aut pteri atr qd atr glus faciet. Atqui unum syllm et altero afsas ſi fit glus diversa, ſeq. ſi ee deberet una eadē, insiōtla ē fiut alia, gtas fit in baralipton: celantes: dabitis quidpiā in aliis ueroslog ā 3mi modi jorij sed 2orij ex gsuetudine [illegible] enumerari solent.

Aliter ſe res habet in fapesmo: et friseso novo: hi enī modi licet etn fiut indirecti: qd dni habent alia forma distiō prior 2us gta et gte fit hīe intrinsca et alter dsto

Num: 22um Dixi glud contra dicta fuit syllm afstrud ē ngtord qd eq in barbara et baralipton fit diversa glus etn fauit dsto modo gte. diversitas glud ideo fauit syllm afstrud ngtord fi-

Syllo a c. a n c ad [illegible] hic identitate glaud fundatur in identitate principiaru[m] facere syllmu[m] affirare aut negare, [illegible] in barbara et baralipton identitas glaud in fundetur in identitate [illegible] [illegible] [illegible] eadu[m] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] identitatis [illegible] modu[m].

~ [illegible] 3ia et ultima

De

Principijs extrinsecis Syllogismi

Post principia syllmi intrinseca [illegible] videt et [illegible] [illegible] principia extrinseca ita dicta [illegible] [illegible] [illegible] intrinseca [illegible] [illegible] [illegible] ab extrinseco [illegible] in syllmu[m] [illegible] in duplici [illegible] [illegible] alia directiva ad syllmu[m] [illegible] [illegible] alia [illegible] [illegible] [illegible] legitime factu[m] esse demonstrandu[m]. [illegible] principijs [illegible] [illegible] [illegible]. Num: 228 [illegible]

Articulus 1mus

De

Principijs directivis [illegible] generalibus [illegible] [illegible] syllmi

Sunt itaque principia directiva nihil aliud quam certa axiomata [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ac [illegible] ad [illegible] [illegible] erigitur; [illegible] [illegible] [illegible] aut generalina aut generalia [illegible] figuris syllmi, aut [illegible] specialia et [illegible] [illegible] figuris in [illegible] accomodata.

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] syllogistica [illegible] [illegible] principijs generalibus et veritatibus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] principiorum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. Num: 229 [illegible]

[illegible] [illegible] principium [illegible] [illegible] sequens axioma: quaecunque sunt eadem uni tertio, sunt eadem inter se; [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], quae [illegible], [illegible] et adaequate [illegible] uni tertio, eadem [illegible] [illegible] [illegible] inter se, quod principium deservit in syllmis [illegible] [illegible].

Dixi [illegible] adaequate debeant [illegible] identificari [illegible] et [illegible] [illegible] valet [illegible]; [illegible] [illegible] [illegible] Pater: Filius [illegible] [illegible] [illegible], ergo Filius [illegible] Pater [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et adaequate [illegible] in Patre: [illegible] [illegible] adaequate in Patre: [illegible]